

Eleki Krónika – 2000. november

Elfogadták a Környezetvédelmi Programot

A képviselő-testület 2000. november 6-ai ülésén környezetvédelmi témájú ügyeket tárgyalt. Megvitatta Elek Város Környezetvédelmi Programjának tervezetét, valamint tájékoztatást kapott az eleki ivóvízbázis biztonságba helyezése érdekében elvégzett diagnosztikai munkák eredményéről.

A környezet általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. tv. mondja ki azt a kötelezettséget, hogy minden települési önkormányzatnak környezetvédelmi programot kell kidolgoznia, amelyet a képviselő-testület hagy jóvá. A programot a Nemzeti Környezetvédelmi Programmal és a település rendezési terveivel kell összehangba hozni. A törvény meghatározza azt a minimumot is, amit a programnak tartalmaznia kell. A program megvalósítására nincs kötelező határidő, de megalkotását követően két évente felül kell vizsgálni. A tervezés lehetővé teszi a jelenlegi állapot felmérését, a környezeti problémák megfogalmazását, az okok feltárását és a megvalósítás fontossági sorrendjének a felállítását.

Elek Város Környezetvédelmi Programjának részei ennek megfelelően; a város és a környezet állapotának bemutatása, az elérni kívánt környezetvédelmi célok meghatározása, és a program megvalósításának eszközei témakörökkel öleli fel. A környezeti tényezők állapotának veszélyeztetettsége leginkább a talajvíz tartóréteg nagyfokú elszennyeződésében mutatkozik meg településünkön. Latrán Béla főgeológus ismertette az eleki ivóvízbázis biztonságba helyezése érdekében végzett diagnosztikai munkák eredményét. Elek Város rendbetartott, ápoltságát szemlélve bízik abban, hogy idővel a felszín alatt rendet kívánnak tenni. Fő problémaként említette a szennyvízszikkasztás miatti talajvíz elszennyeződést. Az önkormányzat anyagi erejéhez mérten komoly erőfeszítéseket tesz a település csatornázottsága érdekében. A IV. ütem jövő évben kezdődik el. Az erőfeszítések azonban semmit nem érnek, ha elmaradnak lakossági rákötések. A rákötések elmaradása magyarázható azzal, hogy a beruházási üzemeltetési költségek az egyénnél jelentkezők, a haszon pedig a közösségnél, de csak a távoli jövőben az önkormányzatnak mindig a közösség érdekét kell néznie, ezért rendelet alkotásával szankcionálással, kedvezmények nyújtásával vissza kell szorítani a szennyvízszikkasztást. Lehetőségként említette meg, hogy a vízfogyasztási, illetve szennyvízszállítási nyilvántartás összevetése alapján szankcionálni, illetve a szabálysértés megszüntetésére lehet kötelezni azokat, akik szennyvízszikkasztást végeznek. A környezetvédelmi bírságból és egyéb pályázati forrásból létre lehet hozni egy olyan alapot, amelyből a szennyvízrákötéseket támogatják. A főgeológus ismertette a képviselőkkel azt is, hogy az önkormányzat négy anyaggyerőhely rekultivációjára is pályázatot nyert, a tervezési munkák folyamatban vannak. A képviselő-testület a kérdések és a vita után elfogadta Elek Város Környezetvédelmi Programját és a bányatavak rekultivációjával kapcsolatos tájékoztatást.

Tervek, változások a középiskolában

Korábbi számunkból bizonyára tudják Kedves Olvasóink, hogy 2000. augusztus 1-től Zámbó András úr az iskola új vezetője.

- Kérem, hogy mutakozzon be, mondjon néhány mondatot eddigi pályafutásáról.

- Zámbó András 30 éves mérnök-tanár, mezőgazdasági szaktanácsadó vagyok. Korábban egy külföldi cég főmérnökeként, majd a Békés Megyei Agrárkamara osztályvezetőjeként tevékenykedtem. Az eleki középiskolával korábban napi kapcsolatban voltam, a Békés Megyei Szakképzési Bizottság tagjaként a lehetőségeimhez mérten segítettem az intézményt. Augusztus 1-jén foglaltam el jelenlegi beosztásomat. A váltás nem volt könnyű, hiszen egy teljesen új szituációban találtam magam.

- Milyen tervekkel, elképzelésekkel indította az idei tanévet?

- A 2000/2001-es tanévet az iskola korábbi vezetése készítette elő. A tanítás zökkenőmentesen indult. Jelenleg iskolánkban 275 fő nappali tagozatos, 82 fő levelezős gimnazista és 105 gazdálkodó tanul (iskolarendszeren kívüli felnőttképzés). A képzésnek az EU-s csatlakozásunk küszöbén igen nagy lett a jelentősége. A munkaerőpiac változása, az új piaci elvárások új helyzetet teremtettek. A hagyományos képzési struktúrákat és módszereket pillanatok alatt el kell felejtetni. A mai igényeknek megfelelő rugalmas, magas szintű elméleti és gyakorlati oktatókra van szükség. A szakképzésnek nyelvi és informatikai háttérre kell alapozódnia. Szakmastruktúránk 2001. évtől bővül. A hagyományos állat- és lótenyésztő szakmák mellett a méhészt, kisállattenyésztő, biogazda oktatás is megkezdődik. A vendéglátó-ipari szakmastruktúra bővítése is célszerűvé vált. A nagyon népszerű szakács szakmát 2001 szeptemberétől gyorsítkeztesítési eladói szakmával egészítjük ki. Az új és régi szakmákhoz emelt szintű német szakmai képzés társulna. A munkaerő szabad áramlását, az adminisztratív akadályok mellett a nyelvtudás hiánya hátráltatja. Oktatott szakmáink Ausztriában és Németországban hiányszakmáknak minősülnek, tanulóink előtt a német nyelv ismerete óriási lehetőséget nyithat meg.

- Milyen új eszközökkel, létesítményekkel bővül az iskola? Milyen távlati tervei vannak?

- Az elmúlt két hónapban, mintegy 10 támogatási jogcímre nyújtottunk be pályázatot - többnyire sikerrel. December elején át szeretnénk adni a megye egyik legkorszerűbb informatikatermékét, melyhez ingyenes internetes hozzáférés is biztosított lesz. Új tankönyv szolgálja majd a vendéglátó-ipari képzéseket 2001. évtől. A tangazdaságban fejlesztések és eszközbeszerzések történtek. A diákjaink és a város fiataljai számára az új kondicionáló terem hasznos elfoglaltságot jelenthet majd. A kistérségi SAPARD program kedvezményezettjei leszünk. 2001-től az emberi erőforrások fejlesztésére kapunk támogatást. Cél: egy EU szintű szaktanácsadói és felnőttképzési központ létrehozása, melyhez az alapokat már lefektettük. Köztudott, hogy egy iskola szellemi potenciálja több, mint amire a napi tanításhoz szükség van. Szeretném, ha a többletenergia, amivel a tantestület rendelkezik, Elek és térsége számára hasznosulna.

- Hogyan ítéli meg az eltelt időszak munkáját?

- Az eddigi időszak az ismerkedés jegyében telt. Intézményünkben 5 telephelyen 65 ember dolgozik: kollégium, tangazdaság, tankönyv, üzemi konyha, gazdasági hivatal és karbantartó részleg működik. Éves költségvetésünk 120 millió forint. Szeretném, ha ez a sokrétű és összetett feladat az iskolát a jövőben is jellemezhetné. Bővíteni kívánjuk

külkapcsolatainkat. Tárgyalásokat folytatunk egy berlini egyetem EU-s munkaközösségével. A külföldi kapcsolatokra a szakmai szempontokon túl a SAPARD és PHARE pályázatok miatt is szükségünk van. 2001 tavaszán a tantestület tagjai szakmai tanulmányúton ismerhetik meg a német és osztrák gazdálkodás és szakképzés kapcsolatát. Szeretném, ha az eleki Mezőgazdasági és Ipari Középiskola hosszú távon is a térség meghatározó szaktanácsadó és oktató bázisa lenne, biztosítva ezáltal az itt dolgozó 65 ember egzisztenciáját. Hiszem, hogy munkám során hasonló sikerekben lesz részem, mint Simon Mihály korábbi igazgató úrnak.
- Köszönöm a beszélgetést, sikerekben gazdag, hosszú éveket kívánok az iskola élén.

Lantos Mihályné
középiskolai tanár

A lakosság óhaja valóra válik

Egy lakóépülettel úgy kell bánni, mint egy lánnyal. Mindig szépíteni, csinosítani kell - hallottam egykoron a nem közmondás értékű, de ésszerű bölcseletet. Azt még hozzá kell tenni, hogy egy lakóépületen az idő múlásának függvényében állandóan kisebb-nagyobb javításokat kell végezni. Ezt nagyon jól tudja egy gazda, mint ahogy egy településfejlesztő bizottság elnöke is tisztában van települése megoldásra váró feladataival. A városi helyzet összegzésére Bakos Ferenc elnököt kértük fel. A településfejlesztési bizottság elnöke egyebek mellett elmondta, hogy két évvel ezelőtt - a helyhatósági választáskor - a városi önkormányzat a bizottság rendelkezésére bocsátott 7 millió forintot az utak fejlesztésére. Ezt követően elkezdődhetett az elgondolás gyakorlati kivitelezése. Legelőször is három utcában - Kun Béla, Liszt Ferenc, Hősök útja - három méter széles, új betonutat építettek, a beruházás értéke 6 millió forint volt. Emellett az önkormányzat kezeléséhez tartozó utak kátyúzására 650 ezer forintot fordítottak. A földutak részbeni karbantartása - két alkalommal - 600 ezer forintba került. A legsúlyosabban rongálódott járdák - az orvosi rendelő előtt, a volt polgári iskola előtt, a Kölcsey utcában - újjáépítése 500 ezer forintot emésztett fel. A számadatokból egyértelműen következtethető, hogy az alapot képező forrást kimerítette a bizottság. A különbözetet az önkormányzati költségvetés egyéb bevételei biztosították. A lakosság régóta kérte a kerékpárutat, a szülők aggódtak iskolás gyermekükért. Mindennek ellenére anyagiak hiányában elérhetetlennek tűnt a kerékpárút megépítése. Igaz ugyan, hogy ebben a képlékeny helyzetben is már elindult valami, elkészítették a tervezetet és természetesen figyelemmel kísérték a pályázatokat. A második pályázat 1999-ben sikerrel járt. A pályázati erőforrás és önkormányzati önrész mellett a településfejlesztési bizottság is a kerékpárútra fordította anyagi eszközeit. Időközben a program első üteme - a Bólyai utca sarkától a temetőig - már megvalósult. Az idei esztendőben - újabb sikeres pályázatnak köszönhetően - folyik a kerékpárút második ütemének kivitelezése, amely a temetőtől az általános iskoláig - a volt gimnázium épületéig - lévő útszakaszt érinti. A kerékpárút alatt zárt rendszerű csapadékelvezetőt építettek.

A kerékpárút építése kapcsán a lakosság felvetette a kérdést, a programba miért nem

vonják be a helyi munkanélkülieket közhasznú munkásként. Az illetékesek elmondták, hogy az előírt rendeletek ezt nem tették lehetővé.

B.N.

Ismét Eleken a “Fülöp Ferenc” Díj egyike

Néptáncos berkekben kezdettől ismert, hogy minden esztendőben a Muharay Elemér Néptánc Szövetség a Magyar Művelődési Intézettel közösen - különböző helyszíneken - megrendezi a fiatal /utóbbi években már korhatár nélküli/ néptáncosok versenyét. Az eleki román néptáncosok szinte a kezdetektől minden esztendőben elhoztak egyet-kettőt ebből a rangos díjból, pedig évente legfeljebb három-négyet adományoztak, ítélték oda az erre hivatott, ugyancsak országos ismertségű zsűri tagjai. Ebben az esztendőben, ha “tutira” akartunk volna tippelni, Sarkadi Ferenc nevét föltétlenül a nyerők közé soroltuk volna. Igaz ugyan, hogy volt már két sikertelen próbálkozása, ám nem azért nem sikerült ezidáig elnyernie a díjat, mintha nem tudta volna már korábban is tökéletesen azt, aminek bemutatására vállalkozott, hanem a jók közül kellett a zsűrinek döntenie a legjobbak kiválasztásában. /Különben is: nem adhatták oda valamennyit az elekieknek .../ Ha voltak is Ferikének - bocsánat az elnevezésért, de mert gyermekkorától a táncosokkal és a táncnak él, talán elfogadja tőlünk - hiányosságai, tehetsége és táncstudása mostanra már “beérett”. Méltán megszolgált a most elnyert díjat. Hihetetlen vasakarattal, gyakran sokakkal szembekerülve igyekezett bizonyítani: jó ismerője és kiváló interpretátora az eleki román táncoknak.

A 2000. november 11-én Decsen megrendezett versenyre elkísérte őt ifj. Kopács Péter, aki szintén benevezett a nemes vetélkedésbe, valamint Huck Orsolya /mindkettőjük táncpartnere/. Így két párként, de a fiúk egyéni táncosként indultak. Mindkét párosunk az “Eleki joc” című táncot mutatta be. Ifj. Kopács Péter is kitűnő táncos, de most még nem érte el a díjhoz szükséges elismerést. No, de hát még olyan fiatal...! Böven van még

időnk. A zsűri tagjai voltak: dr. Pesovár Ernő, Kossuth Díjas néprajzkutató, Felföldi László, az MTA tagja, Széphalminé, a bagi néptáncgyűttes vezetője, oktatója és koreográfusa. A lehetséges két kategóriában /18-34 évesek, és 35 évestől korhatár nélkül/ ez évben összesen 74 versenyző indult. A két kategóriában összesen 20 “Fülöp Ferenc” Díjat és két különdíjat adtak ki at idén.

Az eleki “csapatot” anyagilag támogatta a helyi Román Kisebbségi Önkormányzat, az Idősek Klubja. Segítségükre volt még Drágos György, a kiváló népzeneész, valamint ifj. Bágy György. Lapunkon keresztül is minden támogatást és segítséget megköszönnek a táncosoknak. Ferike! - nagyon megdolzottál az elismerésért, megszolgáltad ezt az országos értéket elismerésért! Veled örülünk, és tiszta szívből gratulálunk! További sok sikert, jó egészséget kívánunk

T.R.K.

Német nap Békéscsabán

2000. október 26-án német napot tartottak a békéscsabai Kossuth Zsuzsanna Leánykollégiumban. "A népek kultúrája" elnevezésű rendezvénysorozatot Fabulya Lászlóné - aki eleki kötődésű - szervezte, szervezi. Főképp a hazai kisebbségek történetét, kultúráját mutatják be a diákoknak, de pl. az arab kultúra is nagy sikerrel szerepelt itt. Az eleki Német Kisebbségi Önkormányzatot és Egyesületet nagy megtiszteltetés érte, mert felkérést kaptak, hogy most ők mutassák be a megyei német kultúrát. A rendezvényt Fabulya Lászlóné nyitotta meg, amit két előadás követett. (Rapajkó Tibor a Békés megyei németekről, illetve az eleki németek történetéről beszélt, majd dr. Forman István, a megyei német kisebbségi önkormányzat alelnöke tartott előadást hasonló témakörben főképpen gazdaságtörténetről). Utána mindenki megkóstolhatta a helyiek által készített knédlit. Végül az Eleki Német Művészeti Együttes (ifj. Strifler Józsefné vezetésével) tagjai rövid "történelmi ruhabemutatót" tartottak, majd eleki táncokkal szórakoztatták a hallgatóságot. Nagy sikert aratott ifj. Niedermayer Attila harmonikaszólója is. Összegzőképpen elmondhatjuk, az eleki német kultúra bemutatása sikeres volt a csabai K o s s u t h b a n . (Az eseményről már másnap beszámolt a Békés Megyei Nap.)

Rapajkó Tibor

Maradnak, ha lehet

Az 1990-es évek közepén a tanulói létszám jelentős csökkenése miatt, az ország számos oktatási intézményéhez hasonlóan, a probléma megoldását iskolánk is a környező országok - elsősorban Románia - magyar ajkú tanulóival kívánta orvosolni - mondta lapunk érdeklődésére Singer Ferenc, az eleki Mezőgazdasági és Ipari Középiskola igazgatóhelyettese. Az eleki intézménybe Pálffy Teréz sepsiszentgyörgyi agrármérnöknek is köszönhetően az erdélyi településről és környékéről érkeztek tanulók. Az első két évben aztán ő felügyelt a fiatalokra. Az erdélyi tanulók beiskolázásának folyamata három éven keresztül gyümölcsöző volt, évente átlag 15 fiatal került Elekre. A jelenlegi kormány viszont megálljt parancsolt ezen kezdeményezésre, mondván, hogy a fiatalok tanulmányaik befejezése után Magyarországon kívánnak letelepedni, ezzel pedig felgyorsulna a határon túli magyarság felszámolódása. Az egyéb megszorító intézkedések következtében - fejkvóta megvonása, irreálisan magas gyógykezelési költségek - 1998-ban már csak két tanuló vállalta az eleki tanulmányokat. Az erdélyi tanulók jellemzéseként elmondható: a magyarországi szakmunkásképző tanulók tanulmányi átlaga felett állnak. Az utóbbi években az egyes tanulmányi - országos jellegű is - versenyen rendre ők érnek el számottevő eredményeket. A témakör természetesen az érintett tanulók megszólaltatásával teljes. Kérdéseink az áttelepülés mikéntjére, a beilleszkedésre, és a tanulmányok befejezését követő célokra

k o r l á t o z ó d t a k .
Székely Sándor Angyalosról érkezett, az általános állattenyésztő, illetve a gépészeti szak befejezése után a gimnázium 12. osztályos tanulója: - Azért jöttem Magyarországra, hogy magyarul tanulhassak. Az állattenyésztés és a gépészet is egyaránt érdekel, ezért még nem döntöttem, hogy melyik ágazatnál maradok. Az új környezetbe való beilleszkedés, a kezdeti nehézségektől eltekintve könnyen ment. Amennyiben az alapvető életfeltételeket sikerül megteremtenem, szívesen maradnék Magyarországon.
Jakab István Sepsiszentgyörgyről jött, szakács szakmával rendelkezik, jelenleg gimnáziumi tanuló: - A román nyelvvel egy kissé hadilábon állok, ezért a zökkenőmentes tanulást sem láttam szülőhelyemen biztosítottnak. Kezdetben egy kis idegenkedést éreztem az idevalósiak részéről, még szerencse, hogy ez az időszak viszonylag rövid volt. Manapság már jó barátságban vagyok iskolánk szinte valamennyi tanulójával. Megítélésem szerint itt az anyaországban jobbak az életkörülmények, -feltételek, mint nálunk, ezért elképzelhető, hogy maradni fogok.
Márton Gabriella: baróti, szabászatot tanult, jelenleg 11. osztályos gimnazista: - Istvánhoz hasonlóan jómagam is nehezen boldogulok a román nyelvvel. nagy dolognak tartom azt, ha valaki az anyanyelvén tanulhat, persze, aki nincs ebben a helyzetben, az nem is értheti, hogy mire gondolok. Nekem nehezebb volt az új környezetbe való beilleszkedés, nagyon hiányoztak a gyökerek; szülők, szülőhely... Mára már sikerült önállósítani magam, az ötödik éve tartózkodom Eleken. Én úgy látom, hogy itt könnyebb érvényesülni, ha ez sikerül, akkor maradni szeretnék.
Ferencz Zsuzsanna, Sepsiszentgyörgyről érkezett, nőruha-készítő végzettséggel rendelkezik, most a gimnázium 12. osztályos tanulója: - A szüleim odahaza nem engedték, hogy nőruha-készítő legyek, aztán felfigyeltem az eleki újsághirdetésre, és döntöttem, természetesen nem bántam meg a váltást. Kezdetben fájdalmas volt a szüleimnek és nekem is. De a tudat, hogy ők szeretetteljes háttérrel biztosítanak erőt adott a beilleszkedésre. Igaz, hogy még manapság is vannak olyanok, akik nem nézik jó szemmel a mi idejövételünket, de szerencsére ezek a kisebbséget képezik. Ha erőm engedi, be szeretnék fejezni egy főiskolát, és a jövőmet is el tudnám képzelni itt, Magyarországon.

B.N.

Szent Márton napi rendezvény

3. éve igyekeznek hagyományt teremteni az eleki óvodák a Szent Márton-napi lampionos felvonulással a II-es számú óvoda kezdeményezésére. Amikor 1998-ban először került erre sor, még nem tudhatták, hogy szándékuk megvalósulhat-e, érdeklődésre tarthatnak-e számot, követésre találhatnak-e? Úgy tűnik, hogy három év távlatában valamennyi kérdésre "igen" lett a válasz. Mint minden hagyomány, így ez is a régmúltban gyökerezik - főleg németek által lakott területeken dívik -, és a hosszú feledés homályából kelt életre újra az erre érzékeny és értő óvodapedagógusok szorgoskodása nyomán. Az évnek ez az időszaka nem bővelkedik nagy tömegeket vonzó rendezvényekben, olyanokban, amelyeket gyakorol/-hat/ a ma nemzedéke. Sajnos évek óta elmarad a szüreti felvonulás

és az azt követő szüreti bál is, amely az egész település érdeklődésére tarthatott számot valaha. Nem vétkes ebben senki sem: megritkultak a termő szőlőskertek... /Ámbár: ha szimbolikusan ugyan, de életben kellene tartani éppen úgy, mit a farsangi h a g y o m á n y o k a t ! / Szent Márton legendáit az Eleki Krónika korábbi számaiban - és egyebekből - már jól ismerhetik a kedves Olvasók. Ő a szeretet és az önzetlen adakozás szimbóluma, emellett sok egyéb “funkciót” is betölt: a kisparsang /Katalin napig tartó őszi báli időszak/ kezdetének napja, a betakarítás és az új bor ünnepe, a ludak védőszentje stb. /Eleken előírás volt, hogy Márton napján kell levenni a hordók lyukára /akonaszájára/ helyezett fél birsalmát, melyet a must megnyugvása előtt tettek oda. A birsalma jó aromát biztosít a bornak, de megvédi azt az ártások ellen is - mondták a régiek/. A Szent Márton-i legendák valahol a 300-as évek elejéről datálhatók, amikor - 316-ban Pannóniában - megszületett az egyik legnépszerűbb szent, akinek emlékét helynevek és oltárképek is őrzik. Jellegzetes, tömött libából készült ételek is emlékeztetnek Szent Mártonra. Az időjárásra előremutató napnak is számít:

Szent	Márton	napján,
ha	lúd	jár,
akkor	jégen	karácsonykor
vízben		poroszkál.

Az eleki óvodások lampionos felvonulását az ú.n. “németes” óvodák kezdeményezték 1998-ban - tudtuk meg Strifler Józsefnétől, aki a kezdetektől leglelkesebb híve volt a rendezvény létrehozásának, megvalósításának. A tőle már megszokott, de őszinte szerénységgel hátrítja el a “kezdeményező” titulust, szerinte ez team- /csoport/ munka volt. A gyulai németvárosi óvodáktól teljesen függetlenül indították útjára álmaikat, melyek már-már megvalósulni látszanak, hosszabb távon hagyományt teremthetnek. Az idő dönti majd el értékállóságukat... Mindenesetre a november 13-án, hétfőn este 5 órától megrendezett ünnepség igazán elismerésre méltó volt. A többszázas nagyságrendű résztvevő, érdeklődő közönség megnyilatkozása mindenképpen erre enged következtetni. Az apró emberkék - óvodásaink - mint sok kicsi lampionos manócska jelentek meg a város két fő utcájáról /Kétegyházi út, Lökösházi út/ közelítve. Singer Éva vezető óvónő megnyitója után a polgármesteri hivatal mögötti téren a “csillagkapu” körött mutatták be a picinyek az erre az alkalomra összeállított műsorukat. Nyugodtan mondhatjuk, hogy mindenki tetszésére. Singer Éva ez alkalommal köszönte meg az Eleki Német Kisebbségi Önkormányzat anyagi támogatását, mellyel lehetővé vált a program megvalósulása. Mi - nézők - pedig köszönjük a lelkes óvónők fáradságos munkáját, az élményt, melyet szereztek nekünk! Köszönjük a kedves szülőknek is odaadó segítőkészségüket!

T.R.K.

Könyvtári felújítás

Örömmel tölt el a tudat, hogy a városi önkormányzat a szívügyének tekintette a könyvtár épületének felújítását, tatarozását, ehhez hasonló munkálatokra több mint 10 évvel ezelőtt került sor - mondta lapunknak Nádor Mária, az eleki könyvtár vezetője. A felújítási munkálatok miatt - előreláthatólag december 1-jéig - belső adminisztrációs feladatokat látnak el, amely lehetőség az Eleki Német Kisebbségi Önkormányzatnak és a Németek Egyesületének köszönhető, ők biztosítják az ehhez szükséges helyiséget. A könyvtár ebben az évben két eredményes pályázatot könyvelhetett el. A Nemzeti Kulturális Örökség minisztériuma felzárkóztatás címen 100.000.- forintot utalt át az eleki intézménynek. Az összeget elsősorban olyan könyvek, kötetek beszerzésére fordították - többek között Magyarország Krónikája, Laurusse Enciklopédiája - amelyek megvásárlását egyébként a szűkös költségvetés nem tenné lehetővé. A másik - érdekeltség növelő - pályázat 206.000.- forintot eredményezett, amely keretben dokumentumok - videokazetta, CD.lemezzel, könyvek, folyóiratok - vásárlására költöttek. A megyei könyvtár kedvezményes könyvvásárlási lehetőséget biztosított, amelyből az eleki intézmény is profitált. Az 1999-es évben a könyvtár összevont intézményként működött a Reibel Mihály Városi Művelődési Házzal, ezért a személyi jövedelemadó egy százalékából befolyt összegből 30.000.- forintot illette meg a könyvtárat, a keretből Windows '98-as programot vásároltak a számítógépre. A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma ez évben a pedagógusokhoz hasonlóan a szakképzett könyvtárosok számára dokumentumvásárlási hozzájárulást biztosít, az eleki példa esetében ez 8.226.- forintot jelent.

B.N.

Hogy álljon a Fa

A városi önkormányzat testületi ülésén végre egy olyan beadvány fogalmazódott meg, amely sokak számára talán első hallásra banálisnak is tűnhet, de alapjában kitűnő ötletet takar. A mozi mellett álló több mint száz éves tölgyfa védetté nyilvánításáról, illetve meggyógyításáról van szó. Az idő vasfogja a város szimbólumának is tekinthető tölgyfa törzsét kikezdte, korhadás észlelhető rajta, de ez olyan betegség, amely kezelhető, és akkor a fa átmenthetővé válik az elkövetkező nemzedékek számára is. A dolog banalitását talán az adhatja, hogy kis hazánkban inkább a természet tönkretétele, mintsem megbecsülése játszik szerepet. Persze ez a szemlélet is az emberiség erkölcsi szemléletének középútját erősíti meg. Az egyik csúcspont az emberi élet elértéktelenedése jelenti, például Kínában szinte napi jelleggel végeznek ki embereket. Az ellentétes - pozitívabb - végletet pedig a holland példa jelenti, ahol a kutyák számára utcán elhelyezett automaták állnak rendelkezésre. Epilógus: az önkormányzati képviselők egyetértettek az indítvánnyal, ezért a mielőbbi ügyben történő helyi rendelet megalkotását szorgalmazzák.

Audi

Eleki Gazda Sarok

Zámbó András szaktanácsadó mezőgazdasági rovata

Tisztelt

eleki

Gazdálkodók!

Békés megye agrárgazdasága az elmúlt években gyökeresen megváltozott. A nagyüzemi mezőgazdaság megszűnésével gomba módra jöttek létre a kis és még kisebb családi alapú gazdaságok. A törpegazdaságok nagy része mindenféle szakmai és infrastrukturális háttér nélkül kezdett a szabad piacra termelni. A gazdálkodók rövid idő alatt észrevehették, hogy az árverseny, ami ma a magyar piacot jellemzi, nem kedvező számukra. Megszokásból és céltalan módon történő termelés ma már nem járható út, hiszen a piac csak az egységes, nagy tömegben előállított és minőségileg kifogástalan árukat preferálja. Európai Unió csatlakozásunk küszöbén a mezőgazdasági termelők zöme válaszút elé érkezett. Piaci szereplőként továbbra is gazdálkodik, vagy felhagy az árutermeléssel. EU-s csatlakozásunk után már csak ellenőrzött módon, kimondottan a piacgazdaság játékszabályait betartva történhet a mezőgazdasági termékek előállítása és forgalma. A jogharmonizáció sok magyar sajátosságot el fog tüntetni. A hazánkban nagyon népszerű östermelői gazdálkodási forma végnapjait éli. A támogatási rendszer (FVM, SAPARD, GM, Területfejlesztés stb.) a termelők egy csoportja számára jelent valós lehetőséget. Csak és kizárólag regisztrált termelő juthat támogatáshoz. A regisztráció nem magyar találmány. Az EU tagállamaiban sok évtizede évente nyilatkozatot kell tennie a gazdálkodóknak. A nyilatkozatok mindig valós és reális adatokat tartalmaznak, hiszen a nyilvántartásba vételhez kvótarendszer is társul. A megengedettnél többet lehet ugyan termelni, de arra már támogatás nem jár, illetve kétséges a fölösleg értékesíthetősége. Az EU több tagállamában földvásárlást, öröklést és a föld bérlését is szakképzettséghez és szakmai gyakorlathoz kötik. A trend részben már hazánkban is érvényesül. Örvedetes, hogy több támogatási forma csak megfelelő szakképzettséggel igényelhető. Ennyi bevezető után rátérek néhány, a közelmúltban megjelent jogszabályra. Felhívom a figyelmet, hogy a gazdálkodó sok új támogatást már nem talál, hiszen az év két „sláger” lehetősége, a kibontakozási hitelkonstrukció és a mezőgazdasági termelők gazdahitel programja a napokban – hosszabbítás után - lejártak. Év vége közeledvén sok egyéb jogszabály is hatályát veszítette. A gazdasági kormányzat és a szakmai szervezetek éppen a jövő évi rendeletek előkészítésén munkálkodnak. Céлом, hogy aki a lapot kézbe veszi és olvassa e rovatot, nem kési le a határidőket, nem marad le a különböző pályázatos és pályázat nélkül is megkapható agrárgazdasági támogatásról.

- A földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter – a pénzügyminiszterrel egyetértésben – 74/2000 (IX.30)FVM számon rendeletet adott ki a vágósertés garantált áron történő állami felvásárlásáról - érvényben 2001. január 1. napjától;
- A földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter 68/2000. (IX.27) FVM rendelete az agrárgazdasági célok 2000. évi költségvetési támogatásáról szóló 6/2000. (II.26) FVM rendelet módosításáról;
- A földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter 69/2000. (IX.27) FVM rendelete a

vidékfejlesztési célerőirányzat 2000. évi felhasználásának részletes szabályairól szóló 34/2000. (VII.6.) FVM rendelet módosításáról;
- A földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter 67/2000.(IX.22)FVM rendelete a tehéntej termékpálya szabályozásáról szóló 5/1997.(I.31)FVM rendelet módosításáról;
- A 6/2000. (II.26) FVM rendelet az agrárgazdasági célok 2000. évi költségvetési támogatásáról - néhány jogcím kivételével - már hatályát veszítette.
A fent említett fontosabb jogszabályok, illetve a nem említett egyéb rendeletek, - melyek még érvényben vannak - a Mezőgazdasági és Ipari Középiskola titkárságán kérésre ingyenesen megtekinthetők.
Nyomatékosan felhívom a regisztrált gazdálkodók figyelmét, hogy a gázolaj jövedéki adójának visszaigénylése folyamatosan történik. Azok a gazdálkodók, akik elfogyasztották éves keretüket (90 l/ha, 85 l/tehen) , literenként 64.13 Ft visszaigénylésére jogosultak. A visszajáró jövedéki adót a V0003-as nyomtatványon a VPOP-n keresztül lehet igényelni. Az igényléshez az eredeti szolgáltatási vagy gázolaj vásárlási számlákat mellékelni kell.
A bevallást a mezőgazdasági termelő a munkafázis elvégzését követő hónap 15-étől nyújthatja be az illetékes vámhivatalhoz (Békéscsaba, Dr Becsey Oszkár utca 3).

Szülői példakép

Az adakozás, mai szakszerű megfogalmazásban támogatás íratlan arany szabálya így hangzik: "Kétszer ad, aki gyorsan ad". Manapság a különböző intézmények, kezdeményezések jószerevével az egyes alapítványokból, egyéb támogatásokból tudják életben tartani magukat, illetve véghez vinni, megvalósítani az elgondolásaikat. Mindezek mellett az egyéni támogatásnak döntő, létfontosságú jelentősége van. Magyarán: le a kalappal előttük, minden elismerés az övéké! Ezen rövid bemutatással, amely Csernátoni Ágnesről szól, tesszük tiszteletünket e nemes gesztusért.
Csernátoni Ágnes előljáróban elmondta, hogy az 1989-es romániai zavargások idején települt át családjával Szatmárnémetiből Elekre, amelyhez Gyulán élő rokonok nyújtottak segítséget. Az első támogatásbéli megnyilvánulás éppen az erdélyiek számára gyűjtött akció során öltött testet. Ezt követően pedig ez a figyelmesség tartóssá vált, hiszen nagyon sokan vannak olyanok, akik anyagi segítségre szorúlnak. Természetesen az adományok nagysága sokban függ a támogató anyagi helyzetétől, de nagyon sok esetben nem is ez jelenti a lényegét, hanem maga a szándék. Az ember, ha jóindulatú és átérzi a nehéz élethelyzeteket, a jó dolgok megvalósulását akadályozó anyagi tényezőt, akkor könnyebben segít a bajokon. Természetesen a támogatásban részesülők nem felejtik el a gesztust, amit legtöbbször a helyi kábeltevében köszönnek meg. Az már más téma, hogy nem ezért segít az ember. Megfigyelhető, hogy az elmúlt 10 esztendő során csak igen kevéssel nőtt a támogatók száma. Kérdésre válaszolva Csernátoni Ágnes elmondta, hogy a jövőben is - anyagi helyzetének függvényében - támogatni fogja a város különböző k e z d e m é n y e z é s e i t .
A segítségnyújtás alappéldáját a szüleitől látta, de természetesen megfelelő érzékenység hiányában a dolgot nem lehet erőltetni. Ami a családot illeti, jól érzi magát Eleken, de azért nem feledkeznek meg a szülőhelyről sem, általában háromhavonként odalátogatnak.

Virágok - ősszel
(1935)

Egy szegény asszony a kis kertjéből
minden virágot
többől levágott,
krizantémot és őszirózsát
és kötött nekem egy tarka csokrot.
Magamhoz vettem, átöleltem,
és őszi csendben
álltunk ketten,
én és a bús virágok.
Az őszi köd fejemre hullott,
a szívem halkán felsikoltott,
Jaj! elhajítsam megijedtem,
vagy - erősebben átöleljem?
őszi kertben, ősznek nyílt
bús őszi virágot.

Walthier Eliz (1904-83)

Elkésett levél Törzsök Attilának
Nyugodj békében!

Szeretted Eleket, szeretted az itt élő embereket, a Veled együtt-munkálkodókat, de legfőképp a Veled együtt-dalolókat. Vallottad a Kodály-i szavakat: "Akinek lelkében szép az ének, az hallja mások énekét is szépnek". A kórus-csinálást - lehet- sohasem tanultad Attila, Te tudtad! Csodákat műveltél a zenével, a dallal! Csodákat tettél az emberekkel! Attila! - nagyon értettel hozzá! Az eleki kórusmozgalmat országos hírűvé tetted, se azelőtt, sem azóta nem szárnyalt túl senki. Nagyon sokan számon tartották, tartják ma is az általad elindított "Éneklő Elek" kórustalálkozókat, bemutatókat, melynek sikeréhez megnyerted Bárdos tanár urat is - ahogy Te nevezted őt mindig -, aki a Te általad létrehozott alkotások hatására művet is ajánlott - írt - az eleki gyermekkórusnak. Nevedhez kötődik a volt eleki Pedagógus Női Kar, később az Eleki Vegyeskar létrehozása is. Te tudod leginkább, hogy milyen iszonyú nagy munka rejlett mindezek mögött...! S még jópáran, akik részesei, tanúi voltunk hallatlan erőfeszítéseidnek. De Te mindent keresztülvittél, mindent megcsináltál, megvalósítottál! Nem ismertél lehetetlent, olykor csodákra is képes voltál, melyekre másoknak egy kicsivel több időre van szükségük... De Te - sajnos - két végén égetted életed gyertyáját! Hidd el: féltettünk Téged és láttuk, hogy annál a lobogásnál, melyet Te gyújtottál fel, egy kicsikét mindenki megperzselődik! Tudtuk ezt mindnyájan, s ennek

ellenére - vagy éppen ezért - szegődtünk melléd. Karizmatikus személyiséged röpített mindnyájunkat a jobbulás felé. Úgy tudtál az emberek - legyen az bárki - lelkén "zongorázni", ahogy csak nagyon keveseknek adatik meg! Mindenből a legszebbet, legjobbat akartad kihozni, s tetted ezt mindig sikerrel! Akkor is, ha csupán 6-7 éves apróságokkal, vagy akár 70 éves, korosodó emberrel álltál szemben. Nagyon, nagyon sokan szerettek Téged, Attila! Ellenségeid számát csak Te tudhatod, hiszen olyanok is voltak. S miért is ne lettek volna? Ha már egyszer "emberből vagyunk", hogy is lehetnénk tökéletesek, mindenki számára egyformán megfelelőek? Neked is - mint mindnyájunknak - voltak hibáid, de mert Te örökké reflektorfényben voltál - okkal, ok nélkül -, nagyobb jelentő- séget kaptak tetteid, mint mások esetében szokásos. Nehezen viselted a megaláztatásokat, hiszen a lelkedben bizonyos voltál abban, hogy minden eszközöddel jót és szépet akarsz. Mostmár tudod, hogy nem mindig voltak jók és helyénvalóak azok az eszközök, de akkor nem is lobogtál volna annyira, amennyire. Biztos az is, hogy akkor nem lettél volna képes minden, a környezetekben élő embert az egekig röpíteni a zenéddel, a dalokkal "megfertőzve"! Látod? - jó beszélgetéseink számomra már csak monológgá silányulnak. Emlékezem Rád, és a lelkemben megőrizlek. Olyannak, amilyenek rajtam kívül sokszázan - ezren - megőriznek. Megőriznek emlékezetükben mindazok, akiknek adtál! Magadból, szívedből, lelkedből adtál. Gazdagabbak lettünk általad, mert Te gazdagítani akartál minket, a szép zenével, a szép dallal, az együtt-éneklés semmihez sem hasonlítható örömeivel! S mert a Te lelked gazdag volt, azért szórtad azt szerteszét. Őszinte tisztelettel és szeretettel mindenki felé, mert Te csak így tudtál élni... Egészen addig, míg meg nem haltál... Mint a mesében... Lelked már biztosan a mennybéli angyalkórust vezényli, mert tétlenül nem leszel még ott sem... De hiszen még itt a Földön is rengeteg dolgod lett volna! Mondják: Az Isten azokat szólítja magához, akiket szeret. Téged - Attila - egészen b i z t o s a n . Nagyon nehéz szívvel búcsúzunk el Tőled, Attila, bár azt is mondják: mindenki pótolható. Talán Te leszel az az egyik kivétel, aki aligha... vagy csak nehezen és nagyon sokára... Sokunk számára kivételes ember voltál és az is maradsz. Te a lényegét, a lényegest már akkor is láttad, tudtad, míg közöttünk voltál, hiszen az vezérelt! A számodra nyújtott elismerések, kitüntetések - Szocialista Kultúráért és Elekért érdemérmek - csupán morzsák ahhoz képest, hogy Te egész kenyeret érdemeltél volna! Te tudod, hogy miért csak morzsákra futotta... Szívvel kívánjuk, hogy nyugodj békében, Attila! Legyen könnyű a föld, mely betakar! Szívünkben szeretettel továbbra is otthont találsz! Kérünk, hogy Te is így gondoldj ránk az égi mezőkből!

T.R.K.

Környezetünkről szólva

Most pedig egy olyan témakörrel kellene foglalkozni, amelyről jobb, kedvezőbb esetben egyáltalán nem kellene foglalkozni, magáról a környezetünkről, arról a helyről, ahol gyakorlatilag leéljük egész életünket. Valahogy úgy tűnik a dolog, hogy a környezetünk

tisztaságát, megbecsülését taglaló tantárgy előadásának alkalmával “hiányoztak” a legtöbben, vagy pedig egyesek elégtelenül birkóztak meg a tananyaggal. Mert mi mással magyarázható az az állapot, hogy a város főterén, utcáin hemzseg az eldobált papír-, műanyag- és egyéb hulladék. Természetesen, maradva az iskolai példánál, ez a hiányosság, mulasztás is bepótolható. És bármilyen furcsának is hangzik, mindez végtelenül könnyen megtehető, mert mi kell hozzá tulajdonképpen: saját magunk odafigyelése és mások figyelmeztetése. Egyébként roppant érdekes kérdés, vajon miként történhetik meg, hogy most a század- és ezredforduló környékén mi még mindig az emberiség alapkultúráját képező környezettisztaságról, illetve annak elmaradásáról értekezünk. Akkor, amikor az ország minden idegszálával, eltökélten az Egyesült Európa felé igyekszik. Egyes, általunk irigyelt nyugat-európai államban hozzánk mérten patyolattisztaság van, ott az emberek nem restelik udvariasan, de kellő határozottsággal figyelmeztetni a szemetelőt. Nálunk ez miért nem történik meg? Mert az, szerény véleményünk szerint, teljesen kizárható, hogy valaki jól érzi magát ebben a “szemét tengerben”, illetve az életeleméhez tartozik. Viszont érdekes, hogy minden egyéb, általában nyugatról eredő divathullám betör kis hazánkba és viszonylag elég hamar gyökeret ereszt, akkor vajon a tisztaság, rend iránti igény miért torpan meg az országhatárnál, vész ködbe? Való igaz, hogy nálunk is megtalálhatók az igényesebb települések. Náluk vajon mi motiválja mindezt, és városunkban mindezidáig miért késik ezen szemlélet? És vajon ki változtathatja meg e kedvezőtlen folyamatot? Szülő, nevelő intézmények? Mi azt gondoljuk, hogy együttesen mindkettő, az alaphangot viszont csakis, kizárólagosan a szülők adhatják meg. A téma még hosszan boncolgatható, és akkor még nem is beszéltünk egy másik kedvezőtlen, gondba ejtő magatartásról. Városunk önkormányzata, anyagi erőforrásának függvényében, pompázó virágpalántákkal ékesíti településünk főterét. De az ágyásokba ültetett virágocskák eltünedeznek, nem egyszer világos nappal “indítják őket útra”, mindehhez viszont már magyarázat sem szükségeltetik. Illetve mégis: véleményünk szerint a fentebb feszegetett témakörhöz mindenkinek megvan a saját magyarázata, jobbító szándéka, és ez érdeklő szerkesztősé- geinket (Eleki Kábel Tv, Eleki Krónika). Ezúttal egy sajátos sorozatot indítunk el, amelynek hosszúsága, kifutási ideje, a téma taglalása, sőt eredménye is valamennyiunktől függ. Valószínű- nősíthető, hogy tartalmas kérdésboncolgatásnak nézünk elébe, mert miközben időhiány- ra hivatkozva esetleg elhesse- getnénk környezetünk égető gondjait, a kosz és a szemét mindeközben a nyakunkba hull.

B.N.

Az eleki 48-as Katolikus Bizottságról

1948-ban az ország nagy lelkesedéssel megünnepelte a magyar forradalom és szabadságharc centenáriumát. (Sajnos csak nagyon kevesen hitték el, hogy hamarosan egy kemény diktatúra “áldásait” fogják megélni!) Eleken is súlyának megfelelően emlékeztek meg 1848-49-ről. Ekkor emelték pl. az 1848-as emlékművet is. (A rajta lévő Kossuth-címer máig megmaradhatott!) Most egy kevésbé ismert, de annál fontosabb helyi szerveződésről szeretnénk szólni.

Eleken 1948. január 12-én alakult meg a címben is szereplő bizottság, melynek világi elnöke Rattkai Dániel községi főjegyző volt. A program, illetve az alapítók (az akkori eleki község jeles személyiségei) nevei szerencsére máig megtalálhatók a helyi plébánia levéltárában. A források alapján szeretnénk bemutatni ezt az egyházi és világi szervezetet.

Legfontosabb céljuk a Máriaünnepeken való részvétel volt, és szerveztek előadásokat, illetve felkészültek 1948. március 15-ének a megünneplésére is. Feladatuk volt még az ifjúság szervezése is. Ők is támogatták egy helyi gimnázium felállítását, de részletesen foglalkoztak a helyi katolikus iskolával is. Itt nagy szerepet tulajdonítottak a segítő szeretet gyakorlásának (jól tudták, hogy az egyház számára is nagyon fontos az utánpótlás). A lelkes szervezők nem sokáig élvezhették fáradozásaik gyümölcsét, sajnos... Végül nézzük a dokumentumokat:

Az eleki 48-as Katolikus Bizottság programja:

1./ Vallás erkölcsi élet terén:

Boldogasszony tiszteletére helyi ünnepély, részvétel a gyulai és makói Márianapokon, Eucharisztikus kongresszus évfordulójának megünneplése.

2./ Katolikus kultúra szolgálatában: Világnézeti előadások, országos sajtószakosztály termékeinek elhelyezése, március 15-ének és Széchenyinek a megünneplése.

3./ Szociális, karitatív terén: főiskolai barátok körének kiszélesítése, az Eleken felállítandó gimnázium mellé katolikus kollégium felállítása. A közösségi gondolat elmélyítése. Érezze mindenki, hogy az irgalmasság testi és lelki cselekedetei alkotják az emberi értékeket. Szegénygondozás újbóli megszervezése, nyaraltatási akció előkészítése, szeminárium gyűjtés felkarolása.

4./ Az elvadult szórakozás és öncélú sport helyett népének, kirándulások, családi összejövetelek, kerületi szívgárnap, és kerületi hangverseny megszervezése.

5./ A katolikus ifjúság szolidaritása terén: Kiépíteni az egyházközség keretén belül a férfi ifjúsági szervezetet.

6./ Helység megvan, könyvtár megvan, ami még pénz kell, annak előadások révén való megteremtése.

A lányifjúság elvállalta a hősi sírok gondozását és egy méltó emlékmű felállítását? A férfi ifjúság segíti ingyenes munkával felépíteni a kultúrház új szárnyát, és az újtelepi iskolát. Mindkét épületen márványtábla fogja megörökíteni 48 emlékét.

A katolikus iskola programja:

A heti szívgárda üléseken Szűzanya tiszteletének elmélyítése céljából ismertetjük a Szűzanya dogmatikai jelentőségét, tisztulásának történeti útját, tisztelet révén a női méltóság emelkedését, Nagyasszony tiszteletünk gondviselészerű jelentőségét. Részt veszünk a Mária-napokon. A helyi Márianapra kilenceddel készülünk, előadjuk Magyar Ferenc: Váraink erős asszonya című színdarabot. Május utolsó vasárnapja előtt az eucharisztikus kongresszus évfordulójára előadjuk Calderon: A Szent mise titkai című darabot. Katolikus kultúra szolgálatában: A katolikus szülők szövetsége keretében az A.C. által kiadott előadássorozat felhasználásával havonként tartunk gyűlést. Ezeken tanítványaink

is szerepelnek rövid számokkal: népi játék, ballada, tánc, énekszámok stb. Szociális, karitatív teendők terén: A segítő szeretet gyakorlása céljából megszerveztük a "kistestvér" mozgalmat. A kistestvérek élelem, ruha, tanszer segítségével részesülnek. Hét szegény sorú nagyobb tanulónak társaik uzsonnát juttatunk. 1 tanulót ebédeltetünk. A templomunk gyarapításához kehelykendők készítésével járunk hozzá. Tanulóink osztályonként megosztva gondozzák az iskolaudvar virágágyásait, s tevékenyen közreműködtek az utca és udvar fásításában. Elek, 1948. január 12.

Főtisztelendő Egyházmegyei Hatóság, Szeged
Tisztelettel jelentem, hogy Elek egyházközség is megalakította a maga 48-as bizottságát. Világi elnök: Rattkai Dániel közs. főjegyző, alelnökök: Hauck Mátyás és dr. György Gyulánlé, titkár: Kemenes Mátyás. A kulturális bizottság tagjai: Varga Sándor igazgató, Brandt Antal, Burján Gyula, Magyar László, Szeri Ferenc, Mester György, dr. György Gyula, Krasznay Miklós, Pásztor Lajos. Szervezőbizottság tagjai: Mag József, Németh Pál, Rónai Ferenc, Földi Ferenc, Jancsó János, Rónai Antal, Szabó Nándor, Strifler Ferenc, Hammer Ernő, Petrik István, Gábor János, Rác János, Kilián Márton, Tihanyi András, Karcsony Lajos, Bihercz József, Tóth László, Endródi György, Zsidó János, Bihercz Ferenc, Nádor Miksa, Honos Ferenc, Nádor Ferenc.
A programot tisztelettel mellékelem.
Elek, 1948. január 12-én
Reibel Mihály s. k., plébános

Rapajkó Tibor

Német Egyesület ülése

Niedermayer József elnökkel 2000. november 7-én ülést tartott a helyi Német Egyesület.
Az elnök tolmácsolta Josef Schneider üdvözlését. Az egyesület kapott egy Németországban megjelenő Hauskalendert is, amelyben olvasható Josef Schneider egy írása is az eleki németek elűzéséről.
Az ülésen a jelenlévők meghallgathatták Szabó Pálné beszámolóját is a temetői sírkövek pénzügyi elszámolásáról.
Niedermayer Ernő szólt arról, hogy a napokban a városházán járt egy szobrász, aki emlékműterveket mutatott be. (Lehet, hogy mégis lesz a német kiűzésnek emléket állító szobor, emlékmű?)
Niedermayer József és a jelenlévők is egyértelműen sikeresnek nevezték a dunántúli kirándulást. Az ülés végén pedig Reisz György számolt be a helyi német önkormányzat munkájáról. Az egyesület is támogatta a kisebbségi önkormányzatot, mélyítse el Riedennel a kapcsolatot.

Rapajkó Tibor

“Kenelt” a világ élvonalába nemesítették

Örömforrást jelentő kutyusok

Az elérhető információk függvényében - immár három évtizede - megkülönböztetett figyelemmel kísérem a holland társadalom eseményeit. A legutóbbi intézkedésükre is elismerően biccentettem; a kutyák számára élelmet kínáló automatákat helyeztek el az utcákon. Amikor felkerestem Szkaliczki János eleki kutyatenyésztőt, természetesen megemlítettem a fenti gondolataimat, és arra kértem, mondjon róla véleményt, de egy kicsit a honi tapasztalatokkal kapcsolatos észrevételeit is fogalmazza meg. Már csak azért is, mert jó egy éve a hazai sajtó egyik legfelkapottabb témáját a kutyák körüli kérdések szorgoslag álmotáltatták.

- Hazánk a lakosság számához viszonyítva az egyik legjelentősebb kutyatenyésztő-szaporító országgá nőtte ki magát - foglalmazta meg Szkaliczki János a büszkeségre is okot adó tényt. Ez a folyamat az utóbbi 10 évben öltött testet és előljáróban azonnal tisztázni kell, hogy megfelelő minőség csak abban az esetben érhető el, ha elégséges tenyészet - szaporítás - áll rendelkezésre. A kérdés adott és nyitott: tenyészünk vagy szaporítsunk, illetve a kedvtelés vagy a jövedelmezőség szempontja domináljon? És most rátérve a holland példára, véleményem szerint az több, mint jó a “kutya társadalom” számára, mert mindabból nem csak a hűséges néglábuak profitálhatnak, de az emberek közötti kapcsolatrendszer is jobbá válik. Én azt gondolom, hogy az ottani kimagasló tenyésztési és tartási körülményeket kellene példaképpül szolgáltatni, és ezzel is segíteni a honi tenyésztőket. A hivatalaink tevékenysége ne csak a büntetésben és a tiltásban merüljön ki - még ha néha jogos is -, hanem segítsék, támogassák a tenyésztőket olyképpen, ahogy az az ezredforduló tájékán elvárható lenne.

- Most pedig evezünk személyes felségvizekre: mióta foglalkozik kutyatenyésztéssel?
- Mintegy nyolc évre tehető, hogy az angol buldog minőségi tenyésztésével kezdtem el foglalkozni - tenyészetemet “Kenel” néven jegyzik. Ezzel, ha egy kicsit megkésve is, a gyermekkori álmomat valósítottam meg. De megérte a várakozás, hiszen a több éves kutyás tapasztalatok és a megtakarított anyagiak összessége meghozta a gyümölcsét. Az idők folyamán az ország legeredményesebb tenyészetét sikerült kialakítani, amely a világ hat vezető tenyészetének pozitívumait és a legjobb vérvonalakat tartalmazza. Mindezzel egy páraltan vérvonalakkal rendelkező kenelt sikerült kitenyészteni, amelyre méltán lehetne büszke az ország közvéleménye, és amellyel - jó tulajdonságokkal - a honi tenyészállományt is fel lehet javítani. Az előbbieket nyomatékosítja Stefan Sinko úr, a Nemzetközi Angol Buldog Szövetség főtitkárának elismerő nyilatkozata is. Az elért eredmény egy kicsit a szaporítónak is köszönhető, és itt engedtessek megjegyezni; örülni kell annak, hogy a külföldi fizetőképes ebvásárlók a gyengébb állomány után is érdeklődnek, és ezek az állatok gazdára találnak. És ez az ország egy jelentős rétegének - családjának - továbbélési lehetőséget biztosít.

- Miként fogalmazná meg a kutyatenyésztés körüli gondolatait?
- Amennyiben távirati stílusban kellene megfogalmaznom, akkor ennyit mondanék: a kutyák számomra a kapcsolódás és az öröm forrásai. Természetesen ezt a kedvtelést a családtagjaimnak is köszönhetem, akik végtelenül megértők. Megértik azt, hogy a

félrerakosgatott anyagiakat ne egy drága élvezeti cikkekre költjük, hanem a kutyákra fordítjuk. A kutyák viszont kárpótolnak. Számtalan jó ismerősre, baráttra leltünk, akik hozzánk hasonlóan gondolkodnak, és nem csak az országhatáron belül, de azon kívül is, például Hollandiában, Németországban, Horvátországban, Belgiumban, Jugoszláviában, Angliában, Romániában. A nyolc év során a tenyésztett kutyákkal számtalan bel- és külföldi kiállításon léptem fel, amelyeken rendre letették a névjegyüket, több mint 200 bajnoki címmel büszkélkedhetek. Volt olyan kiállítás, ahol - a világon talán egyedülállóan - egy kenelből 5 champion (kant) vezettek fel és mind az öt az élmezőnyben végzett.

- Egy érzékenyebb kérdés; annak, aki igazán szereti a kutyákat bizony fájó lehet a tőlük való elszakadás.

- Valóban igaz, arra ezért külön gondot fordítok, hogy a kutyák lehetőleg tenyésztőhöz kerüljenek, ezt végül is a szerzett hírnévnek köszönhetően nem nehéz megvalósítani. Aztán azokat a kutyákat, amelyek valamilyen okból nem vihetők kiállításra, megtartjuk magunknak, és a család kedvenceivé válnak.

B.N.

A mérkőzést “lefújták”

A közelmúltban egy szép verőfényes napon, egy labdarúgó mérkőzés lejátszására Gyula felé autóztunk. A beszélgetés fonala természetesen a szeretett sportág köré fonódott, lelkesedve ecseteltem a jövő célkitűzéseit; december elejének környékén Eleken első alkalommal a 35 éven felüliek számára kispályás labdarúgó tornát szervezünk. “És gondold, hogy lesz rá elég jelentkező?” - kérdezte az egyik társam hitetlenkedve. “Persze, hogy lesz, hiszen gondold el biztosan játszani fog ... Vigyikán János.” Ekkor furcsa csönd töltötte be az autó légterét, csakhamar az ok is tisztázódott: “János már nem lesz ott a tornán, eltávozott közülünk”. A döbbenet foszlányában azután elő-elő kerültek a János köré csoportosuló emlékképek. Jó 15 évvel ezelőtt egy focit kedvelő baráti társaság - Vigyikán János, Kovács Sándor, Erdei Ferenc, Veder György, Dávid Rémusz, Fenyvesi Csaba, Mány Ferenc, Szabó Bálint, Hoffmann Ferenc, Dávid József, Botás Dávid, Popucza György, Popucza Mihály, Kiss István, Resetár Zoltán, Donnert Bonifác, Keller György, Egeresi János, Gyebrovski Ferenc, Balogh István, Balogh Zoltán - a volt gimnázium sportpályáján pontos rendszerességgel jó hangulatú, küzdelmes mérkőzéseket vívott. A pálya talaja salak volt, ezért aztán senki sem vitatkozott Jánossal, aki értelemszerűen, nemes egyszerűséggel elnevezte a csapatot Salak SC-nek. A csapat aztán nem csak Eleken és környékén, de az ország számos pontján is letette névjegyét. János ebben a csapatban a fegyelmet, a jó csapatszellemet és a folyamatosságot biztosította. Az élet azonban, mint mindig, ezúttal is átírta a megbonthatatlan tünő folyamatot, és ezt hirtelen gyorsasággal tette; János 52 évesen távozott. A 35 éven felüliek számára rendezendő torna nélküle indult útjára, a temetésén megjelenő csapattársak azonban egyfajta folyamatosságot jelentenek; Vigyikán János emlékét soha nem feledik.

- b-

